

Felelősségi helyzetek és jogi következmények a téli sportok gyakorlása során

Téli iskolai- és szabadidősportok
MET Konferencia
2016. 01.20.

Dr. Egri Katalin ügyvéd
Síoktatók Magyarországi Szövetsége elnöke

Síbalesetek 2014-ben Ausztriában

Sportart	Hochrechnung				
	0-14J	15-24J	25-64J	65+J	Gesamt
Alpiner Schilaf	5.300	5.100	23.700	3.300	37.500
Fußball	8.300	16.500	12.300	100	37.200
Radfahren	5.600	2.200	10.300	4.400	22.400

Felelősség fogalma

Cselekedeteink vagy mulasztásaink
következményeivel való számvetés, azok viselése

- pozitív következmény elérésének szándéka
- negatív következménnyel járó hátrány vállalása

Általános felelősség a sípályán

- Minden síelőnek számolnia kell a téli sportágak veszélyeivel, mindenki a saját felelősségére gyakorolja ezeket a sportágakat.
- Cél: a balesetmentes sportolás, ennek érdekében ismerni kell a lehetséges veszélyeket és a belesetek megelőzésének módját.
- A síoktató feladata a tanítvány saját felelősségének tudatosítása is!

Veszélyforrások a pályán

- Pálya adottságaival kapcsolatosak:

- ✓ Pályakereszteződések, szűkületek, terepalakulatok, terepváltozások, liftállomások, pályakezelő gépek mozgása
- ✓ Funparkok, műtárgyak (liftoszlop, kerítés, jelzőtáblák, épület)

- Időjárással összefüggő veszélyek:

- ✓ Hőmérséklet, napsütés, köd, felhő, hóesés, szél, időjárás változása

- Személyes körülmények:

- ✓ Fáradtság (balesetek 70%-a du., saját tudás túlbecsülése, sebességkontroll és veszélytudat hiánya,
- ✓ Alkohol, gyógyszer, drog fogyasztása,
- ✓ Jelzések figyelmen kívül hagyása,
- ✓ Oktató, tanár, szülő, edző utasításainak figyelmen kívül hagyása,
- ✓ Elégtelen felszerelés, védőfelszerelés hiánya.

Felelősségi helyzetek a sípályán

Szakmai felelősség:

- A síoktató szakma szabályainak megsértése
(síoktató alatt értendők itt: sb oktató, testnevelő)

Felügyeleti kötelezettségből eredő felelősség

- Oktatói, edzői, tanári felügyelet gyakorlásának elmulasztása

Ütközéses balesetért való felelősség:

- A baleset okozója (egyik fél vagy mindkét fél) viseli a felelősséget
- Cserbenhagyás

Síoktatás = szakma

- A síoktatás állami sportszakmai képesítéshez kötött tevékenység ! (157/2004. (V. 18.) Korm. rendelet)
- Állam által elismert szakképesítés:
az OKJ-ban meghatározott szakképesítés
- A síoktatás végzéséhez előírt hazai szakképesítések:
 - Edző, szakedző
 - Testnevelő, testnevelő edző,
 - **Sportoktató sí sportágban (síoktató)**

Biztonságos oktatás !

- A síoktató legfontosabb feladata az oktatást úgy megszervezni és lefolytatni, hogy a tanítványok az oktatás minden egyes pillanatában a legnagyobb biztonság mellett sajátíthassák el a síelés technikai elemeit
- Magas szintű szakmai ismeret és felelősségtudat
- Magas szintű sítechnikai tudás
- Szabályok ismerete

Szabályok

- Magatartási szabályok: FIS 10
- Pálya-, és liftkezelőkre vonatkozó üzemeltetési előírások
- Síiskolákra vonatkozó törvények (több alpesi országban ebben szabályozzák a síoktatói tevékenységet is)

FIS 10

- 10 olyan magatartási szabály, amely minden havas sportot gyakorlóra (síelő, sífutó, snowboard, freestyle, freeride) kötelező.
- Célja a pályák biztonságos használata, saját sérülés és ütközéses balesetek megelőzése.
- jogi eljárások, ítélkezés alapja

A síoktató - tanítvány jogviszony

Ptk. szerinti megbízás

- Tárgya: SÍOKTATÁS SZOLGÁLTATÁSA
- Nincs eredménykötelelem, de nyilván a cél az, hogy a tanítvány biztos alapok elsajátítása után egyre magasabb fokú technikai tudást szerezzen,
- Létrejött: egyéni, síiskolai, utazási irodai

Iskolai tanár – diák közötti

- Oktatási tv. szerinti munkakapcsolat ill. vegyes

Jogi felelősség fajtái

Büntető jogi:

- Ha a cselekmény bűncselekménynek minősül

Polgári jogi:

- A balesettel okozott kár megtérítésének kötelezettsége

Büntetőjogi felelősség

Bűncselekmény:

az a szándékosan vagy – ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli.

Elkövető:

aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja.

Büntetőjogi felelősség

- ✓ A büntető jogi felelősség megállapításához négy elem együttes megléte szükséges:
 - ✓ okozati összefüggés
 - ✓ tényállásszerű magatartás megvalósítása
 - ✓ jogellenség
 - ✓ felróhatóság (szándékosság, gondatlanság)

Büntető jogi felelősség

Okozati összefüggés:

Az elkövető magatartása váltja ki az eseményt.

Példa:

- a síelő (*elkövető*) az erdei útról nagy sebességgel besíel a forgalmas, jelölt sípályára anélkül, hogy ellenőrizné, a pályán fentről lefelé síel-e valaki, ezért ütközik a fentről síelővel
- a síoktató, szülő, tanár (*elkövető*) a kezdő síelőt, a fekete, buckás pályára viszi és ott a kezdő balesetet szenved

Büntető jogi felelősség

Tényállászerű magatartás megvalósítása:

Csak az a magatartás vagy mulasztás büntethető, amelyet a törvény büntetni rendel:

Törvényi tényállás:

Elkövetési magatartás tartalmi elemeinek meghatározása a Büntető törvénykönyvben (Btk.)

Büntető jogi felelősség

Felróhatóság:

1. Szándékosság:

Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánja vagy e következményekbe belenyugszik.

(ez síbalesetekre nem jellemző)

Büntető jogi felelősség

2. Gondatlanság:

Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki

- előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában (tudatos g.),
- aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körütekintést elmulasztja (hanyagság).

Leggyakoribb törvényi tényállások a síbaleseteknél

**Élet, a testi épség és az egészség elleni alábbi
bűncselekmények:**

- gondatlan testi sértés,
- foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés,
- segítségnyújtás elmulasztása,

Testi sértés

Törvényi tényállás:

Aki más testi épségét vagy egészségét sérti,

- könnyű testi sértés vétségét követi el: ha a sérülés vagy betegség 8 napon belül gyógyul
- súlyos testi sértés büntettét követi el: 8 napon túl gyógyul,

Példa: ütközéses baleset során keletkezett sérülés

Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés

Törvényi tényállás:

Aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz.

Példa:

Fekete pályára vitte a kezdő tanítványt, aki ott megsérült.

A síbaleset azért következik be, mert a síoktató, az iskolai tanár nem tartotta be a síoktató szakma szabályait.

Kiskorú veszélyeztetése

Törvényi tényállás:

A kiskorú **nevelésére, felügyeletére** vagy **gondozására** köteles személy, aki e feladatából folyó kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a **kiskorú testi**, értelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Példa:

Síoktató, testnevelő, szülő fekete pályára vitte a kezdő tanítványt, aki ott megsérült.

A felügyelet

- Felelősséget visel azokért akinek felügyeletét el kell látni
 - szülő, síoktató, edző, pedagógus
- Felügyelet tartalma:
 - odafigyelés, tanítás, irányítás, magatartás befolyásolása a szükséges irányba, veszélyek elkerülése
- Minél fiatalabb a gyermek, annál magasabb a felügyeleti kötelezettség foka
- Felügyelet megszegése: kiskorú gondatlan veszélyeztetése

Felelősségdelegálás

- Síút szervezésére bárki jogosult.
- Egy tábor lebonyolítása alatt a feladatnak a felelős személyek közötti megosztásával a felelősség is átszáll.
(sofőr, kísérő, oktató, stb)
- Vannak mégis esetek, amikor nincs felelős.

Segítségnyújtás elmulasztása

Törvényi tényállás:

- Aki nem nyújt tőle várható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétséget követ el,
- büntettet: ha a sértett meghal, és életét a segítségnyújtás megmenthette volna,
- minősített eset: ha a veszélyhelyzetet az elkövető idézi elő, vagy ha a segítségnyújtásra egyébként is köteles.

Segítségnyújtás elmulasztása

Példa alapesetre:

- Síelő, aki sérültet talál és segítségnyújtás nélkül tovább síel és nem is jelenti a balesetet

Példa minősített esetre:

- Síoktató, aki a fekete pályára vitt kezdőnek az emiatt bekövetkezett balesetet követően nem nyújt, nem hív segítséget,
- A síoktató képzettségénél fogva köteles segítséget nyújtani, függetlenül attól, hogy saját tanítványát érte-e a baleset.

Büntető eljárás

Az eljárás megindítása annak az államnak a joghatósága alá tartozik, ahol a baleset történt.

Szakaszai:

- nyomozás: az eset körülményeinek tisztázása, tényállás felderítése
- vádemelés: bűncselekmény gyanúja esetén
- bírósági tárgyalás ítélettel végződik: felment vagy megállapítja az elkövető büntetőjogi felelősségét és kiszabja a büntetést

Jogi képviselőt az eljáró országban működő ügyvéd láthatja el.

Büntetések

Osztrák példák:

Gondatlan testi sértés esetén:

a sérülés és a gondatlanság mértékétől függően:

- alapesetben:

3 hónap szabadságvesztés, vagy 180 napi tétel pénzbüntetés

- súlyosabb esetben: fenti kétszerese

Büntetések

Halált okozó gondatlan testi sértés esetén:

- alapesetben:

1 évi szabadságvesztés

- súlyos gondatlanság esetén:

3 évi szabadságvesztés

Büntetések

Testi épség veszélyeztetése esetén:

Amikor nem következik be sérülést okozó baleset, de nagy valószínűséggel bekövetkezhetett volna,

Például:

Fokozott lavinaveszély esetén az oktató beviszi a tanítványt a veszélyes területre, önmagában ezért a cselekményért felel:

3 évi szabadságvesztés

Büntetések

Segítségnyújtás elmulasztása:

alapeset:

6 hónap szabadságvesztés vagy 360 napi tétel pénzbüntetés

Polgári jogi felelősség

Polgári jogi alapfogalmak:

Kártérítés fogalma:

Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Polgári jogi felelősség

Kártérítési felelősség áll fenn akkor, ha

- kár keletkezik
- okozati összefüggés áll fenn a károkozó magatartása és a kár között
- a kár a károkozó felróható, jogellenes magatartásának a következménye

Polgári jogi felelősség

Vagyoni károk:

jövedelemkiesés, ápolás, szállítás, gyógykezelés,
segédeszközök, gyógytorna, családtagok látogatási
költsége,

(egyéb eseti károk: igénybe nem vett teniszpálya bérlet,
élelemfeljavítás, kulturális többletköltség és hasonló
károk)

Polgári jogi felelősség

Nem vagyoni károk:

- munkaképesség csökkenés
- pszichés hatások
- aktív élet megváltozása

Fájdalomdíjat állapíthat meg a bíróság.

Polgári jogi felelősség

A kártérítés mértéke:

A kárért felelős személy köteles a károsult **vagyoni** és **nem vagyoni kárát** megtéríteni.

A károsult vagyonában beállott

- értékcsökkenést
- az elmaradt vagyoni előnyt,
- azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Polgári jogi felelősség

Kártérítés módja:

- A kárt pénzben kell megtéríteni kivéve, ha a körülmények a természetben való megtérítését indokolják,
- járadék formájában.

Polgári jogi felelősség

Mentesül a kártérítési felelősség alól, a károkozó bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy „az adott helyzetben általában elvárható”

- Síelőtől elvárható magatartás:

betartja a magatartási szabályokat (FIS 10)

- Síoktatótól, edzőtől, testnevelőtől elvárható magatartás:

betartja a FIS 10 és a szakma gyakorlásának szabályait

Polgári jogi felelősség

- Minden eset egyedi, csak az adott balesettel kapcsolatos összes körülmény mérlegelése után dönthető el, ki tartozik kártérítési felelősséggel.
- A bíróság azt is vizsgálja, hogy kár keletkezésében a felek milyen arányban hatottak közre. Együttes közrehatás esetén kármegosztást is megállapíthat a bíróság.
- 30.000 Euro kártérítés+eljárási költségek (ütközéses baleset, csonttörés)

Előzzük meg a baleseteket!

- Sportoljunk kulturáltan!
- Legyünk tekintettel egymásra!
- Tartsuk be a viselkedési szabályokat!
- Törekedjünk minél magasabb szintű technikai tudás megszerzésére!
- Oktatóként minél biztonságosabban adjuk át a tudást tanítványainknak, hogy a téli sportok mindig az öröm forrását jelentsék!

Legyen a síelés csak élvezet!

Köszönöm a figyelmet!

dregrikatalin@hu.inter.net